Neoficialus įsakymo tekstas
Skelbtas: Žin., 2007, Nr. 108-4438

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ KOVAI SU *PHYTOPHTHORA RAMORUM* WERRES, DE COCK & MAN IN'T VELD SP. NOV. TAIKYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2007 m. spalio 16 d. Nr. 3D-458
Vilnius

Nauja įsakymo redakcija
Galioja nuo 2010 m. rugpjūčio 1 d.
Nr. 3D-691, 2010-07-26, Žin., 2010, Nr. 91-4833 (2010-07-31)

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ NUO ŠAKINĖS FITOFTOROZĖS NAUDOJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2010 m. liepos 26 d. Nr. 3D-691
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 113-3285; 2010, Nr. 12-559) 4 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

t v i r t i n u Fitosanitarijos priemonių nuo šakinės fitoftorozės naudojimo taisykles (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS, PAVADUOJANTIS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĄ GEDIMINAS KAZLAUSKAS

_____

Nauja taisyklių redakcija
Galioja nuo 2010 m. rugpjūčio 1 d.
Nr. 3D-691, 2010-07-26, Žin., 2010, Nr. 91-4833 (2010-07-31)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. 3D-458
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2010 m. liepos 26 d. įsakymo Nr. 3D-691
redakcija)

FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ NUO ŠAKINĖS FITOFTOROZĖS NAUDOJIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Fitosanitarijos priemonių nuo šakinės fitoftorozės (*Phytophthora ramorum)* naudojimo taisyklių (toliau – taisyklės) tikslas – nustatyti tvarką šakinių fitoftorų grybų sukeliamos ligos šakinės fitoftorozės (toliau – fitoftorozė) židiniams nustatyti, užkirsti kelią šiems grybams plisti, o išplitusius sunaikinti.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Šakinių fitoftorų augalas šeimininkas (toliau – augalai šeimininkai) – augalo, ant kurio aptikta šakinių fitoftorų, rūšis: stambialapis klevas *(Acer macrophyllum* Pursh.), platanalapis klevas (*Acer pseudoplatanus* L.), aleutinis adiantas *(Adiantum aleuticum* (Rupr.) Paris), *Adiantum jordanii* C. Muell., kalifornines kaštonas (*Aesculus californica* (Spach) Nutt.), paprastasis kaštonas (*Aesculus hippocastanum* L.), *Arbutus menziesii* Pursh., *Arbutus unedo* L., *Arctostaphylos* spp. Adans, šilinis viržis (*Calluna vulgaris* (L.) Hull), kamelija *(Camellia* spp. L.), valgomasis kaštainis (*Castanea sativa* Mill.), paprastasis bukas (*Fagus sylvatica* L.), kalifornines šaltekšnis (*Frangula californica* (Eschsch.) Gray, *Frangula purshiana* (DC.) Cooper), paprastasis uosis (*Fraxinus excelsior* L.), *Griselinia littoralis* (Raoul), sodinis hamamelis (*Hamamelis virginiana* L.), *Heteromeles arbutifolia* (Lindley) m. Roemer, plačialapis grėsvis (*Kalmia latifolia* L.), kilnusis lauramedis *(Laurus nobilis* L.), leukotoja *(Leucothoe* spp. d. Don), tankiažiedis ąžuolūnas (*Lithocarpus densiflorus* (Hook. & Arn.) Rehd.), sausmedis *(Lonicera hispidula* (Lindl.) Dougl. ex Torr. & Gray), magnolija *(Magnolia* spp. L.), išlakioji michelija *(Michelia doltsopa* Buch.-Ham. ex DC), skėstašakis notofagas (*Nothofagus obliqua* (Mirbel) Blume), įvairialapis osmantas (*Osmanthus heterophyllus* (G. Don) P. S. Green), *Parrotia persica* (DC) C.A. Meyer, *Photinia x fraseri* Dress, pieris (*Pieris* spp. d. Don), didžioji pocūgė (*Pseudotsuga menziesii* (Mirbel) Franco), ąžuolas *(Quercus* spp. L.), rododendras (*Rhododendron* spp. L.), plikavaisė rožė (*Rosa gymnocarpa* Nutt.), blindė *(Salix caprea* L.), viršalė sekvoja (*Sequoia sempervirens* (Lamb. ex d. Don) Endl.), paprastoji alyva (*Syringa vulgaris* L.), kukmedis (*Taxus* spp. L.), *Trientalis latifolia* (Hook), kalifornině skėtva (*Umbellularia californica* (Hook. & Arn.) Nutt.), kalifornině šilauogė *(Vaccinium ovatum* Pursh), putinas (*Viburnum* spp. L.).

Šakinės fitoftorozės židinys (toliau – židinys) – ūkyje arba natūralioje augavietėje augantys šakinėmis fitoftoromis užkrėsti augalai šeimininkai ir teritorija 2 m spinduliu aplink užkrėstus augalus.

Medelyno šakinės fitoftorozės buferinė zona (toliau – medelyno buferinė zona) – medelyno teritorija, esanti 10 m spinduliu aplink šakinės fitoftorozės židinį, kurioje nepasitaiko arba yra nedaug šakinių fitoftorų ir kuriai yra taikomos fitosanitarinės priemonės, neleidžiančios joms plisti.

Parko, želdyno, miško ar kitos natūralios augavietės šakinės fitoftorozės buferinė zona (toliau – parko, želdyno, miško ar kitos natūralios augavietėse buferinė zona) – parko, želdyno, miško ar kitos natūralios augavietės teritorija, esanti 25 m spinduliu aplink šakinės fitoftorozės židinį, kurioje nepasitaiko arba yra nedaug šakinių fitoftorų ir kuriai yra taikomos fitosanitarijos priemonės.

3. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme (Žin., 1999, Nr. 113-3285; 2010, Nr. 12-559) vartojamas sąvokas.

II. FITOFTOROZĖS PLITIMO FITOSANITARINĖ KONTROLĖ MEDELYNUOSE

4. Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – tarnyba) regioninių skyrių pareigūnai (toliau – pareigūnai) privalo:

4.1. nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d. ne mažiau kaip du kartus vizualiai apžiūrėti augalus šeimininkus dėl šakinių fitoftorų požymių ir naudodami globalinį padėties nustatymo sistemos imtuvą ir geografinę informacinę sistemą pažymėti žemėlapyje vizualiai apžiūrėtą plotą ir mėginio paėmimo vietą (tikrinimo vietos taškai ir nustatyto fitoftorozės židinio taškai turi būti pažymėti skirtingomis spalvomis);

4.2. mėginius laboratorinei ekspertizei imti pagal tarnybos direktoriaus įsakymu tvirtinamą mėginių paėmimo metodiką.

5. Nustačius fitoftorozę ir sunaikinus židinį (išrovus ir sudeginus augalus šeimininkus), siekdami nustatyti, ar aplink augantys augalai šeimininkai nėra užkrėsti, tarnybos pareigūnai privalo:

5.1. po židinio sunaikinimo per tris mėnesius ne mažiau kaip du kartus atlikti vizualinę apžiūrą medelyno buferinėje zonoje;

5.2. jeigu pastebima šakinių fitoftorų požymių medelyno buferinėje zonoje, imti mėginius laboratorinei ekspertizei pagal tarnybos direktoriaus įsakymu tvirtinamą mėginių ėmimo metodiką;

5.3. grafiškai pavaizduoti tikslias židinio, medelyno buferinės zonos vietą žemėlapyje ir po kiekvieno fitosanitarinio tikrinimo, jeigu keičiasi jų ribos, žemėlapyje jas pažymėti skirtingomis spalvomis;

5.4. nustatyti augalų šeimininkų judėjimą iš ūkio arba į ūkį iki židinio nustatymo tam, kad būtų nustatytas šakinių fitoftorų užkrato judėjimas (atsekamumas).

III. FITOFTOROZĖS PLITIMO FITOSANITARINĖ KONTROLĖ PARKUOSE, ŽELDYNUOSE, MIŠKUOSE AR KITOSE NATŪRALIOSE AUGAVIETĖSE

6. Tarnybos pareigūnai privalo:

6.1. nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d. ne mažiau kaip vieną kartą vizualiai apžiūrėti augalus šeimininkus dėl šakinių fitoftorų požymių ir naudodami globalinį padėties nustatymo sistemos imtuvą ir geografinę informacinę sistemą pažymėti žemėlapyje vizualiai apžiūrėtą plotą ir mėginio paėmimo vietą (tikrinimo vietos taškai ir nustatyto fitoftorozės židinio taškai turi būti pažymėti skirtingomis spalvomis);

6.2. mėginius laboratorinei ekspertizei imti pagal tarnybos direktoriaus įsakymu tvirtinamą mėginių ėmimo metodiką.

7. Nustačius fitoftorozę ir sunaikinus židinį (išrovus ir sudeginus augalus šeimininkus), siekdami nustatyti, ar aplink augantys augalai šeimininkai nėra užkrėsti, tarnybos pareigūnai privalo:

7.1. po židinio sunaikinimo per tris mėnesius ne mažiau kaip du kartus atlikti vizualinę apžiūrą parko, želdyno, miško, ar kitos natūralios augavietės buferinėje zonoje;

7.2. jeigu pastebima šakinių fitoftorų požymių parko, želdyno, miško ar kitos natūralios augavietės buferinėje zonoje, imti mėginius laboratorinei ekspertizei pagal tarnybos direktoriaus įsakymu tvirtinamą mėginių paėmimo metodiką;

7.3. grafiškai pavaizduoti tikslią židinio, parko, želdyno, miško ar kitų natūralių augaviečių vietą žemėlapyje ir po kiekvieno fitosanitarinio tikrinimo, jeigu keičiasi jų ribos, žemėlapyje jas pažymėti skirtingomis spalvomis;

7.4. išsiaiškinti augalų šeimininkų judėjimą iš ūkio ar į ūkį ar kitą augavietę iki židinio nustatymo tam, kad būtų nustatytas šakinių fitoftorų užkrato judėjimas (atsekamumas).

IV. FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ FITOFTOROZEI SUNAIKINTI NAUDOJIMAS MEDELYNUOSE

8. Nustačius fitoftorozės židinius medelynuose, ūkių savininkai privalo naudoti šias priemones:

8.1. ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo tarnybos pareigūno nurodymo raštu, dalyvaujant pačiam pareigūnui, sunaikinti visus užkrėstus augalus ir kitus židinyje esančius augalus šeimininkus, įskaitant jų augimo terpę ir augalų liekanas;

8.2. židinio vietoje nesodinti augalų šeimininkų trejus metus po židinio sunaikinimo arba nuimti ne mažiau kaip 20 cm storio viršutinį dirvos sluoksnį ir jį sunaikinti (nupurškus fungicidais užkasti ne arčiau kaip 400 m nuo augalų šeimininkų 0,5 m gylyje);

8.3. neišvežti už ūkio ribų ir neplatinti augalų šeimininkų iš židinio;

8.4. po židinio sunaikinimo medelyno buferinėje zonoje nenaudoti fungicidų, kurie slopina šakinių fitoftorų simptomus (*etridiazole, fosetylaluminium, furalaxyl ir propamocarb hidrochloride*);

8.5. medelyno buferinėje zonoje nedauginti gyvašakėmis šakinių fitoftorų augalų šeimininkų ir jų nepersodinti;

8.6. prieš tiekiant rinkai medelyno buferinėje zonoje esančius augalus šeimininkus gauti rašytinį tarnybos leidimą, jei yra įvykdyti reikalavimai, nurodyti šių taisyklių 5.1 punkte;

8.7. prieš pradedant auginti augalus šeimininkus kreiptis į tarnybą dėl fitosanitarinio įvertinimo;

8.8. augintojo žurnale registruoti visus ūkyje atliekamus darbus (stebėjimus, purškimus, sunaikinimą ir kt.), gaunamuosius ir siunčiamuosius dokumentus;

8.9. naudotus nešvarius įrankius nuplauti muiliname vandenyje ir dezinfekuoti ne trumpiau kaip 5 min. 70 proc. spiritu ir (arba) nudeginti atvira liepsna, o kitas technines priemones, batus ir drabužius nuplauti dezinfekavimo priemonėmis;

8.10. pagal galimybes riboti žmonių, gyvūnų ir paukščių, galinčių platinti šakines fitoftoras, patekimą į židinio vietą (aptverti teritoriją, pastatyti įspėjamuosius ženklus);

8.11. augalus šeimininkus iš medelyno leidžiama realizuoti tik registruotus Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre ir gavus rašytinį tarnybos sutikimą. Realizuojantis augalus šeimininkus augalų augintojas turi turėti augalo pasą.

V. FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS FITOFTOROZEI SUNAIKINTI PARKUOSE, ŽELDYNUOSE, MIŠKUOSE AR KITOSE NATŪRALIOSE AUGAVIETĖSE

9. Nustačius fitoftorozės židinį parkuose, želdynuose, miškuose ar kitose natūraliose augavietėse, šių plotų savininkai arba valdytojai privalo naudoti šias priemones:

9.1. ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo tarnybos pareigūno nurodymo raštu, dalyvaujant pačiam pareigūnui, sunaikinti visus ligotus medžius ir kitus augalus šeimininkus, esančius 5 m spinduliu nuo jų, įskaitant jų augimo terpę ir augalų liekanas;

9.2. židinio vietoje nesodinti augalų šeimininkų trejus metus po židinio sunaikinimo;

9.3. parko, želdyno, miško ar kitos natūralios augavietės buferinėje zonoje neretinti ir negenėti augalų šeimininkų nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d.;

9.4. naudotus nešvarius įrankius nuplauti muiliname vandenyje ir dezinfekuoti ne trumpiau kaip 5 min. 70 proc. spiritu ir (arba) nudeginti atvira liepsna, o kitas technines priemones, batus ir drabužius nuplauti dezinfekavimo priemonėmis;

9.5. iš augalų šeimininkų, augusių parkų, želdynų, miškų ar kitų natūralių augaviečių buferinėje zonoje, pagaminta realizuojama mediena turi būti fitosanitariškai termiškai apdorota įmonėse, kurioms tarnybos direktoriaus įsakymu suteikta teisė ženklinti medinę pakavimo medžiagą ir (arba) medieną;

9.6. riboti pagal galimybes žmonių, gyvūnų ir paukščių, galinčių platinti šakines fitoftoras, patekimą į židinio vietą (aptverti teritoriją, pastatyti įspėjamuosius ženklus).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Už šių taisyklių reikalavimų nevykdymą augalų šeimininkų savininkai ir valdytojai atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

_____

Pakeitimai:
1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. 3D-691, 2010-07-26, Žin., 2010, Nr. 91-4833 (2010-07-31)
DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2007 M. SPALIO 16 D. ĮSAKYMO NR. 3D-458 "DĖL FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ KOVAI SU PHYTOPHTHORA RAMORUM WERRES, DE COCK&MAN IN-T VELD SP.NOV. TAIKYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo Vyriausioji specialistė Laimutė Aleksejevienė (2010-09-09)
Tel. (8 5) 239 1056